

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 653/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att trygga pensionsskyddet för räddningspersonalen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 653/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Holopainen / gröna:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att modellen med avgiftsgrundad tilläggspension ska utredas åtminstone genom försökskonkurrensutsättning av försäkringsbolagen i samarbete mellan social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet, och införas om den visar sig förbättra räddningspersonalens pensionsskydd nästan kostnadsneutralt och utan att sänka deras allmänna pensionsålder?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I pensionsreformen 2017 knöts den lägsta åldern för ålderspension till den förväntade livslängden för dem som är födda 1965 och senare. Syftet med reformen var att förhållandet mellan pensionstiden och tiden i arbete förblir sådant att det tryggar ett socialt och ekonomiskt hållbart pensionsskydd. Dessutom stiger den lägsta åldern för ålderspension med 3 månader för varje åldersklass från och med dem som är födda 1955 tills den lägsta pensionsåldern är 65 år för dem som är födda 1962–1964. Inom den offentliga sektorn och bland sjömännen finns ännu möjligheter intjäna pension vid en lägre ålder, men dessa arrangemang håller på att slopas. Till exempel i och med den reform av lagen om sjömanspensioner som trädde i kraft 2016 slopas möjligheten att intjäna sänkt pensionsålder efter en övergångsperiod. Övergångsperioden går ut i slutet av 2024.

Pensionsreformen 2017 syftade till att trygga en hållbar finansiering för arbetspensioner samt garantera ett tillräckligt pensionsskydd och rättvisa mellan generationerna. Strävan var att trygga ett hållbart pensionsskydd genom att senarelägga den genomsnittliga pensionsåldern. I och med att pensionsåldern stiger är det viktigt att säkerställa arbetstagarnas arbetsförmåga. Arbetsgivaren kan vid behov anpassa en arbetstagarens arbetstider och arbetsbeskrivning om detta krävs på grund av arbetstagarens hälsotillstånd. Med hjälp av den yrkesinriktade rehabilitering som ordnas av pensionsanstalterna har en arbetstagare också möjlighet att utbilda sig till nya uppgifter som lämpar sig för hälsan.

Om en arbetsgivare vill ge sina anställda möjlighet till ålderspension vid en lägre ålder än inom det lagstadgade pensionssystemet och kompensera det icke intjänade lagstadgade pensionsskyddet, kan arbetsgivaren finansiera detta pensionsskydd genom att teckna en försäkring i ett livförsäkringsbolag eller grunda en tilläggs pensionsfond.

Den kostnadskalkyl för ett avgiftsgrundat tilläggs pensionsarrangemang som presenteras i det skriftliga spørsmål beaktar inte att möjligheten att få avgiftsgrundad tilläggs pension som 63-åring eller 65-åring inte undanröjer alla invalidpensioner i branschen. Det är sannolikt att åtminstone en del av invalidpensionerna börjar redan vid tidigare ålder, varvid de orsakar normal kostnad för arbetsgivaren. En person kan inte heller i andra fall avstå från sin rätt till lagstadgad invalidpension och han eller hon kan inte förhindras att ansöka om invalidpension även i det fallet att den lägsta möjliga pensionsåldern för avgiftsgrundad tilläggs pension skulle ha uppnåtts.

Situationen när det gäller kostnaderna för invalidpensioner varierar från år till år och beloppet av invalidpensionsavgiften är inte konstant. Med motsvarande antaganden som använts i kalkylen i det skriftliga spørsmålet skulle kostnaden för invalidpensioner enligt Kevas kalkyler för närvarande bli uppskattningsvis 4,5 miljoner euro per år i stället för den årliga kostnad på 5,78 miljoner euro som nämns i det skriftliga spørsmålet. Det går inte att dra några direkta slutsatser om arbetsgivarens eventuella inbesparingar i fråga om kostnaderna för arbetsoförmåga, eftersom ett tilläggs pensionsarrangemang inte undanröjer invalidpensionerna och således inte heller kostnaderna för dem.

Finlands lagstadgade arbetspensionssystem omfattar inga tilläggs pensionsarrangemang. I spørsmålet hänvisas till sjömän, men enligt Sjömanspensionskassan och Sjömans-Unionen har de sjömän som omfattas av Finlands pensionsskydd inte något tilläggs pensionskydd som ordnas av arbetsgivaren. Arbetsgivaren kan emellertid, om det finns vilja, erbjuda sina anställda tilläggs pensionskydd. Kostnaden för tilläggs pensionsarrangemanget ankommer på arbetsgivaren och kostnadens storlek klarnar när arbetsgivaren begär anbud på tilläggs pensionsarrangemanget från livförsäkringsbolag. Ministeriet har inte befogenheter att sköta konkurrensutsättningen på arbetsgivarens vägnar.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att främja välbefinnandet och orken i arbetet, stödja partiellt arbetsföra i arbetslivet och stärka kompetensen och möjligheterna till omskolning. Detta arbete bör fortsätta också i fråga om räddningspersonalen.

Helsingfors den 10 januari 2023

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen